

BAJAI ÚJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Baja, Vörösmarty Mihály-utca 4.
Telefonszám: 45.

Feloldó szerkesztő:
Vitéz FEHÉRVÁRY DEZSŐ.

Előfizetés egy hónapra 30000 K.
Egyes példányszám ára 1500 K.
Megjelenik hétköznaponként délelőtt 12 órakor.

Szerb fogságban szülylődt Bajai tisztviselők szabadulásuk öt éves jubileumát ünnepelték.

Baja, jul. 24. — Szerb fogság... Valjevo... régi csengésti szavak, amelyek néhány évvel ezelőtt még a szenvedések, borzalmak örömpoharát jelentették, ma a visszaméltóság világában az emberi élet virzontagságos fordulatának megjárt állomását jelzi.

Azok a tisztviselők, akik a szerb éra alatt végiggyödrtek a szerb fogság és valjevoi internálás keservein, csütörtökön öt éves jubileumot ültek. Annak a jubileumát ünnepelték, hogy a szerb fogságból szabadultak.

Egy részük a kiszabadulás után át tudott menekülni Magyarországra, ahol a magyar állam védőszárnyai alatt ismét pozíciót foglaltak el, más részük Baján maradt. Ez utóbbiakra később a valjevoi internálás hosszú hetei és hónapjai következtek.

A nehéz megpróbáltatások visszaméltóságát tartották megszállva jubileumon résztvevőket, névszerint a következőket: Koller Dezső, dr. Hechtl József, dr. Oltványi István, dr. Versényi Jenő, Kristóf Ferenc, Huber Károly, Schuller Tamás, Genál Mátyás, dr. Kocsis János, Klimó József, Rumbach István, vitéz Losonczy György, Posta Árpád.

A jubileumimemghitt ünnepséget az érsekcsanádi szállónál tartották. A családi jellegű összejövetelen Kristóf Ferenc kedves alkalmi versét olvasta fel.

1920—1925. Öt év távlatában egy rossz álomnak tűnik fel a szerb iga korszaka. Szinte már nem akarjuk hinni, hogy bajai magyar tisztviselőket szerbek vettek fogságba és küldtek Valjevóba. A mindennapi élet üzdel-

mei között a jubileumi meghitt összejövetel figyelmeztet valánnyitünket, hogy a rossz álom

néhány évvel ezelőtt valóság volt és hogy testvér városaink ma is nyögik a szerb rabságot.

Hétszáz méterrel hosszabbítanak meg a Kamarásduna torkolat áthelyezésével a dunai rakpartot.

A város tervei az áthelyezést illetően. — A Ferenc csatorna R. T. Igazgatóságának tárgyalása a várossal. — Semmi döntés nem történt az áthelyezést illetően.

A város már a szerb uralom alól való felszabadulás óta foglalkozik a kamarásdunai torkolat kérdésének megoldásával. A teljesen beiszaposodott torkolatot próbálta a város kotrás útján szabaddá tenni, de a hatalmas arányú munka nem mutatkozott célravezetőnek, amennyiben a szélsően jövő árvek újra eliszaposítaná. Emellett foglalkozott a város a Kamarásduna torkolat áthelyezésének gondolatával, sőt mi több a terveket is elkészítette az áthelyezésre.

Ezen tervek szerint a Jelich féle szilvás alatt torkollana a Kamarásduna a nagy Dunába, még pedig annyira lenn, hogy a város dunai rakodópartja mintegy 700 méterrel hosszabbodna. A szilvás felőli sarok egy védősarkantyut alkotna, mely megvédené teljesen az eliszaposodástól az új torkolatot. Az új torkolat kiépítését száraz-

földi hengerekkel szándékoznak végezteni.

Ezen ideális terv nagyban elősegítene a kereskedelmi és téli kikötő megépítését is. Baján már több ízben jártak a Ferenc csatorna R. T. igazgatóságától, tárgyaltak a várossal erről az áthelyezésről. Csütörtökön lenn járt Baján, Kúzdny Arthur helyettes igazgató és Pálfay Bertalan alelnök a déli Ferenc csatorna (mostan Petár csatorna) műszaki igazgatója, Manning József társaságában és a bajai igazgatósági tag Jelich Mihály ügyvéd és Böröcz Mihály folyammérnökségi főtanácsos bevonásával tárgyaltak Vojnics Ferenc dr. polgármesterrel. A tárgyalásnak annyi az eredménye, hogy az igazgatóság mérlegelés alá veszi a város terveit. Így a döntés a csatorna áthelyezésére vonatkozóan bizonytalan időre elhalasztódott.

Késői szó a kereskedők tüntetéséről.

Amikor a kereskedők néhány város kivételével országos tüntetést rendeztek, arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy a kereskedők a magyar közeposztály sokkal magasabb rétegét alkotják, semhogy utcára mehessenek tüntetni, mert az utcai tüntetés az alkonyuló félben levő szociáldemokrácia üresen püfögő fegyvere. Amint a bajai iparosok néhány héttel ezelőtt a főispán és a helyettes polgármester jelenlétében impozáns gyűlést tudtak tartani érdekeik védelmében és nem mentek ki az utcára, úgy a kereskedők is megtalálhatták volna a módot követeléseik hangoztatására.

Állásfoglalásunkra Reich Vilmos a kereskedelmi asszisztens elnökétől, az ujonnan kinevezett kormányfőtanácsostól hosszabb reflexiót kaptunk, melyet az események adata mellett terjedelmével fogva szívesen nem közölhetünk. A cikk két gondolatpiliére támaszkodik. Az első a bajai kereskedők szolidaritását védi. E tekintetben nincs közöttünk semmi véleményeltérés. Mindenki tudja, hogy a bajai kereskedők legnagyobb részét régi jó cégek, konjunktúra alakulás nem igen akad közöttük. Ámde a mozgalom nem kizárólag bajai jellegű, hanem országos volt, tehát amit a kereskedőkről említettünk, nem bajai vonatkozásban, hanem országos értelemben vendő.

A forgalmi adó megváltoztatására vonatkozólag mi a Baross Szövetség álláspontjára helyezkedtünk és így kívántuk ugyanazokat a mérsékléseket és egyszerűsítéseket, amelyeket Reich Vilmos elnök is kifejtett. Csak egy különbség volt a Baross Szövetség és az utcai tüntetés mellett állás-

Vasárnap, 26 án Deér táncintézetében d. u. 6—8-ig és 8—11-ig vendégyakorló táncestélyek tartatnak a Nemzetiben.

Egy szerencsétlen robbanás követkztében sok kőbánya munkás sebesült meg súlyosan a Dunabogdányi kőbányában.

Egyházi hír. A kalocsei egyház megye apostoli kormányzója gr. Zichy Gyula pécsi püspök ur legmagasabb elhatározásával Brandt

Miklós katymári káplánt hasonmóságban Akasztóra helyezte át. Katymár község fájón bucsuzik közszeregetben állott kedves papjától.

KÖZPONTI KERTMOZI.

Vasárnap, július 26-án
Három lyukas tallér.
Kaliforniai történet 6 fejezetben.
És a kitűnő pótműsor.

Saison-cikkek nagy kiárúsítása!

Szandálok, fehércipők mélyen leszállított áron.
KATTARINKA JÓZSEF és FIA
Telefonszám: 206. cipőruházában. Telefonszám: 206.

LÁZÁR SÁMUEL VÖRÖSMARTY-UTCA 8. (Központival szemben.)

OPTIKA

szemüvegek, csipetők eredeti (védjegyes) Zeiss és Meniscus lencsékkel. Receptmunkák s javítások gyorsan, pontosan s olcsón készülnek. —:

FÉNYKÉPÉSZETI

cikkek és készülékek nagy raktára, szakfényképészeknek külön nagybani osztály. Gyári árakból nagy árengedemény.

SPORTSZEREK

footballok, football cipők, vivőfelszerelések, raketek, tennise labdák, boxfelszerelések stb. A világhírű Liga Serum készítmények délmagyarországi egyed-árusítása. —:

RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK

salkatrézszek, villamossági anyagok, erős és gyengeáramu szerelések legolcsóbb napi áron.

Betegápolási cikkek, gummiáruk, kötszerek, „Tetra” Hygienikus babakolengyek nagyválasztékban. Szabadalmazott „Compress haskölők” mérték után készülnek.

foglaló kereskedelmi szervezetek között: a harc módja. A Baros Szövetég elítélte az utcai tüntetést, mi sem voltunk barátjai.

Am ezek, hogy úgy fejezzük ki magunkat, helyi viszonylatban új couleur kaptak. Az új és meglepő couleur az volt, hogy az a Kereskedelmi Kaszinó, melynek elnöke az imént lett gazdasági főtanácsos, szervezte meg a kereskedők tüntetését. Hogy ez a körülmény Baján visszás szint adott a kereskedők tüntetésének, az természetes. Mert a Kereskedelmi Kaszinó elnöke vagy tényleg a kormány ellen és ne fogadja el a kormánytól a gazdasági főtanácsosi címet, vagy ha elfogadta a kormányfőtanácsosságot, akkor igyekezzék a sokat emlegetett konszolidációt a gazdasági társadalmi életben is előmozdítani. Egy konszolidált társadalom megnyilvánulásai közé az utcai tüntetés nem tartozik.

A marokkói hadszínterről érkező hírek szerint Fez eleste kúszóbbon van. A franciák máris olyan vesereségeket szenvedtek, amelyet még eddig gyarmataikon sohasem.

Az egyezés.

Az 1916-os Brussel-offenzíva első napjai.

Irt: Gárdonyi Ferenc. (7)

III.

Tél volt és karácsonyest. A tél északoroszországi, fehér, csontfagyasztó volt. A lámpák körül szikrázó havat északi jeges szél hozta a nyitott, fehérbe dermedt orosz mezőkről. Sok nyomorúság jaja sikongott ebben a szélben, még a mécsvilág is beljebb menekült az ablakokból. A városka alatt, túlnan a fenéig befagyott folyón a fenyves zizegett zuzmarás kintlódással... És a kaszáriya előtti járón hosszú szúrnyos ór vacogta az egy órási órszölgálatát. Derültre fagyott az égbolt és fagyott fényvel tündökölt az éjszaka dermedt csillagszeméi. Döbbenetesen téli volt a városka estje és odafenu a hadifoglyoknál ünnepezték Jézus eljövését.

Együtt voltak mind a 45-en. A 15-ös csoport is átjött a folyópartról. Testvérekként voltak együtt. Érezték, hogy ezen az estén együtt kell lenniük. Melegséget, karácsonyos szeretetet áhítottak ezek a fagyni kezdő lelkok. Egymás szí-

Óriási erdő és mezőtűz Németországban.

Ezerötszáz hektárnyi terület lángokban. — Még nem derítették ki a tűz keletkezésének okát.

Berlini jelentés szerint a Dűneburgi területen, Ratenau és Hannover határában az erdőségek és mezőségek lángtengerben állanak. A tűz feltartóztatlanul terjed gyorsan tovább. Az oltásra koncentrálták a vidék birodalmi véderőit, a tűzoltó alakulatokat, melyek megfeszített munkával küz-

denek az oltáson, de eredménytelenül. A tűznek ember élet még nem esett áldozatul, de rengeteg értéket képviselő erdő, termés, takarmány. A tűz múlt hét csütörtökön kezdődött Ratenau határában. A tűz okát ezideig még nem sikerült kideríteni.

Néhányzó Mária Bianco-Lanzi művészetéről.

Eddigi koncertjeinek kritikáit nézegetem. Kellem, finomság a legmodernebb képzettségű muzikalitás, eredetiség, szívhez szólni tudás, stb. jelzők kíséretében méltatják az olasz lapok nagyszerű koncertjeit. Az olasz sajtó szinte tüntető egyöntetűséggel tartja őt az olasz pianisták legtehetségebbjének, kinek koncertjei raffinnált elegancia jellemzi és zajos őszinte siker jutalmazza. Művészeiben a száraz virtuozitás eget földet ígérése helyett szerényen,

de annál többet mondóan szól a szívhez. Játéka a legmodernebb technikai eszközök alkalmazásával tiszta és minden keresettség felé hajló aktualis krízist legyőző. Koncertjeinek műsorai változatosak, zenetörténeti távlatokat mutatnak. Művészetével épügy áldoz a zenetörténet halhatatlanjainak, mint a legmodernebbeknek. És interpretálása látó, kidomborodó egyéniségű. Baja hétfői koncertjének szenzációs érdekessége az, hogy az olasz és egyéb zenetörténeti nagyságok mellett ismeretelni fogja a modern francia zene tüneményes képességű képviselő-

jének „Monvemaout Perpetuelles” 25 esztendő, de máris világhíres szerzőjének Francis Paulencnek művészetével. És még szenzációsabb érdekessége bajai műsorának az, hogy ráadásul a magyar halhatatlan Kodályt fogja interpretálni. —g. f.—

Zürichi jegyzés.

(1925. július 25. délelőtt.)

Zürichben 100 magyar koronaért 0.007255 svájel frankot fizettek.

A Magyar Nemzeti Bank

hivatalos árfolyamai július 25. délelőtt.

Egy darab	Eladás Vétel	
	magyar korona	
Dollár	70580	71410
Dinár	1223	1245
Szokol	2104	2120
Lei	348	352
Német márka*	16875	16975
Lira	2626	2640
Angol font	345.000	347.000
Oszt. korona	9990	10070
Svájci frank	13802	13902
Lengyel márka	—	—
Hollandi forint	28240	28510
Francia frank	3361	3391
Napoleon ar.	—	—

*A jegyzés egybillió papírmárkára vonatkozik.

Hirdessen a Bajai Ujságban.

vének paraszánál akartak emberré melegedni, az öregebbje apai odaadással, a fiatalok meg Jézusváros anyás gyermekeké. A közeli fenyvesekből hoztak egy hatalmas karácsonyfát. Közösen diszítették fel művészién. Mindenik akasztott a fára lelke egy-egy darabját is titkon. Áldoztak a szeretet ezen hópihé, tündöklő oltárán egy-egy szent emlékezéssel, egy-egy utolsó hitvesi, anyai csókkal. Lobogó örömmel gyűltek fel a gyertyák a karácsonyfán és az emberré vedlett elkeseredettekből sóhajokban tört elő az otthon. Felemelően nagy pillanat volt ez, férfikönyvek serkedtek, és odakünn a bontott-haju orosz éjszaka riadozott a görcsös tél fagyasztó ölelésében.

Ferke elmerülten huzódott a terem egyik ablakmélyedésébe elhagyatottságával. Az imént még együtt örült, lelkesedett a többiekkel, de hirtelen kegyetlenséggel vágott agyába a gondolat: Istenem az anyám, — mi van a szintén frontharcos apámmal, a gyerekekkel. — Mi van velük, az aradiakkal, Violákkal? ... És arcára kiütődő tépelődései közepette látta anyját testvérei között, az első siralmas, háborús karácsonyestén, midőn ketten voltak

távol hazulról: az apa és legidősebb fia. Hogy szeretett volna felcsókolni minden könnyet anyja szeméről, szívről szegény fiu!

Látta Violák karácsonyát és ez a vízió markolt belé könnyfacsaróan lelkébe. Csöndes, bensőzokogással időzött Violák karácsonyestjén, akiknek talán sohasem volt ennél szomorubb estéjük.

Kétségek mardosták: Vajjon meg kapták-e egyáltalán levelem? Tudják-e a szörnyű valót? És ha már meg kapták, — szegény kicsi Viola! Csak őt ne látnám sirni lelki szemeimmel. — És a vad szél sikongása beszűrődött az ablakon és Viola zokogását vélte hallani ott az ablak mélyén — egyedül! — Megkapták-e?! — Kérdezte ismétlen és újra önmagától. — Ha igen úgy egész bizonyosan irtak volna már! A többiek mind kaptak már postát otthonról csak egyes-egyedül nem. Anyámtól sem kaptam még eddig! De Viola ő egészen bizonyos, hogy irt már. Kellett, hogy írjon, hisz könnyezett midőn váltam tőle és utánam szaladt a lépcső — Aradon még a nyáron — és harmatos szemekkel sírta hozzám csak ezt az egyetlen szót „Férkő” és megkapta a kezemet remegéssel,

ugy marasztalón, mintha érezte volna az eljövendő napok végzettségét.

Azóta egy remegő szőke lányka a hadifogoly Ferke álmoképe és a könnyes szó: „Férkő” sir fölébe Viola utolsó szava.

Elmerülésében nem tudott a többiekről, még Schuhman-féle Treimeréit sem hallotta, amit Bálint főhadnagy hegedűművész játszott. Jancsi jött hozzá, a harmadik század Jancsija, Ferke földije, az zavarta meg keserves álmát. „Ugy-e otthon jártál te is, mint én? — szólott. — Nézd a többiek is mind épen úgy mint te és én, otthon járnak most. Egyek vagyunk Ferkém keserves elhagyatottságunkkal, egyek az otthon után sóvárgó lélekben. De mint én könnyesek volnának szemeid? Csak nem sirtál? Szegény kicsi komácskám!” — és bajtársi vigasztalással melengette fel Ferke könnyes lelkét derítésre. — „Az öröktől hallottam, hogy karácsonyi postát kaptunk, meglásd nekem is jött! Rendben lesz minden, kapaz a Violától, kis bolondom és igéred, hogy ma este örülni fogunk együtt, egymással.”

(Folyt. köv.)

BAJAI BÉRAUTÓ VÁLLALAT :.**Mátyás király-tér 8.****Ideiglenes telefon hívó 164.**

Viteldij a hajóhoz vagy a vasúthoz személyenként 15 000 korona.

Előzetes bejelentésnél lakástól fuvaroz.

Személy fuvarozást jutányosan eszközöl vidékre is.

Bucsuszó

Antal Endre sirja felett.

Dallam: Bus magyarok.

1. Bérces Erdély szép vidékén ott ringott a bölcsöm
Ifjuságom szép idejét vidáman ott töltém
És mikor már munkásságom gyümölcsét leszedtem
Vad oláh kéz ostorát megcsodálta fölöttem.
2. Ide jöttem hol virulóbb, hol dúsabb a róma
A munkás kéz ezer áldást, száz kalászt szed róla
Hol az Olnak a Szamosnak zugó habja nélkül
A Dunának ezüst fodros csendes habja kékül.
3. Magyar folyó ezüst habja ezüst fodrot ringat
Ezüst fodra száz csillagot fűzfa lombot ingat
Magyar folyó magyar habja elhallgattat ringón
Ez a folyó, ez a hab lett az én csendes sírom.
4. Édes apam, édes anyám feledjete engem
Testvéreim ne sirjatok soha én felettem
Magyar voltam, magyar folyó vitt tova hullámon
Szerencse, hogy a rác földön sírom nem találok.
5. Sose volna nyugalmam, ha porom ott pihenne
Az öröklét minden perce csak gyötrelmem lenne
Megnyugodni magyar földben kell a magyar testnek
Más nyughelytől a magyarnak minden ize reszket.
6. Édes apam, édes anyám hét éve nem lállak
Hét éve, hogy nincsen nyoma a tavasznak nyárnak
Hét éve, hogy szép arcotok, szívetek nem látom
Arva voltam miűt a madár a száraz faúgon.
7. Nincs már remény, hogy ezentul még egyszer is lállak
A bimbója elpusztult a hervadozó nyárnak
Majd ha a tél sirba dönti az életük fáját
A fiukat ott fenn a jobb világban meglátják.
8. Testvéreim, édes, kedves aranyos kis lelkem
Ne sirjatok bus könnyeket sose felettem
Legyen áldás minden lépés amit, ezért tesztetek
Hogy két szülöm én miattam ne hordjon keresztet.
9. Lelki atyám, jó pásztorom, kivel itt dolgoztam
Akivel a mi népünknek üdvösséget hoztam
S Te jó nép ki buzgó hittel hallád énekemet
A jó Isten bő áldása maradjon veletek.
10. És akik e száműzöttet jó szívvel vettétek
Száz kenyeret jó szívvel kalácsá tettétek
Engedtétek szorgalommal betölteni tisztem
Száz ezerszer végtelenszer áldjon meg az Isten
11. Ott, ahol a dal hangzott fel, ahol szólt az ének
Hol a zene szelíd hangján megszólalt a lélek
Ott, voltam én köztetek, lelkemet kitértam
És daloltam veletek, én a bus hazátlan.
12. Ne feledjete el engem, ki veletek sirta
Bus danáját úgy miként az elámult pacsirta
Ha daloltok, muzsikáltok gondolatok rája
Ki veletek együtt zenget, mint a kis madárka.
13. Jó szomszédok, kik szerettek, kiket úgy szerettem
Rideg márol holnapra ne feledjete engem
És ha este esalogányzó a bokorban hangzik
Véljétek, hogy megszólalni halljátok a Bandit.
14. Most, hogy Isten kegyelméből testem megleltétek
És sirjába megnyugodni elkészül a lélek
Ejtétek csak egy könnyet e gyászos szemfedélre
A jó Isten áldásával majd megfizet érte.

Latinovits Szaniszló.

A Vojvodinán és Szlavonián keresztül.

Nyolc napos belgrádi tartózkodás után folytattuk szemleutunkat, amelynek legközelebbi állomásul Zombor volt kiszemelve. A vonatunkra rákapcsolták a jugoszláv állam közegészségügyi miniszterének szalonkocsiját is, aki velünk együtt utazott Bácska metropolisába az ujonnan létesített közegészségügyi intézet megnyitására. Az európai színvonalu intézmény ugyan már régebben elkészült, de az egészségügyi kormány a nemzetközi orvosbizottság megérkezése tartotta fenn a kapunyitást ünnepséget.

Őxcellenciája valóban a legnagyobb figyelmet tanúsította a központi hatalmak képviselőinek nemzeti érzékenység iránt és gondja volt rá, hogy a francia és angol orvosok egyikének, továbbá a belga és görög orvoskiküldött mellett én, mint a magyar és Dr. Ábel jénai professzor, mint a német nemzet képviselője szintén meghívást kapjunk a miniszteri szalonkocsiba, ahol mint a nemzetközi orvosbizottság képviselői az ő társaságában tettük meg az utat.

Tudvalevő, hogy a nyugati nagy nemzetek, amelyek hatalmi és gazdasági fejlődésükkel világ nyelvű küzdötték fel a saját nyelvüket, éppenséggel nem törekednek arra, hogy általánossá tegyék polgáraik körében az idegen nyelvek iránt való érdeklődést. Az angol azt tartja, hogy aki beszélni akar vele az szóljon — angolul, a francia és német ugyanezen az állásponton van. A nálunk annyira tulhajtott idegen szerelem megnyilvánulásai ezen nagy nemzetek polgárainak a szemében

igen groteszkül hatnak és éppenséggel nem az általuk elérni kívánt hatást váltják ki. Helyi hatóságaink kinos gonddal ügyelnek, hogy például az amerikai missziók tagjait üdvözölő obligát járt honfitársaink angolul tudó gyermekei köszöntsék fel — természetesen angolul és nem gondolják meg, hogy az idegen ebből a tulzott fegyelemből esetleg a saját nemzeti nyelvünk lebecsülésére fog következtetni. Ilyesmi nem is adódott elő jugoszláviai szemleutunk egész tartama alatt. Az orvostudomány tagjai is, még a fehér asztal mellett is, állandóan saját anyanyelvüket használták és beszédjeiket a beosztott kísérő tolmácsolta franciául.

De térjünk vissza a miniszteri szalonkocsijába, ahol Őxcellenciája cerclet tartott és a beinvitált orvosokat — a görög kivételével — saját hazájuk nyelvén szólította meg. Mondanom sem kell, hogy a külföldi urak körében minő általános feltűnést keltett az europeer műveltség ezen megnyilvánulása, ami Budapesttől keletre valóban szokatlanul hatott. Engem azonban nem lepett meg tulságosan a do'og, mert Őxcellenciájában egy volt verseci orvos kollégámat üdvözölhettem.

A bizottság Zomborban megoszlott; a vajdasági szemleutóra öten maradtunk egy angol, két francia és egy görög orvossal, a többiek rögtön a megnyitás után Bosznia Hercegovina és Dalmácia felé vették utjukat. Az utiprogramm szerint ugyanis a bizottság három csoportban járta be az SHS állam területét és pedig a déli csoport még Belgrádból leutazott Dél-Szerbia és Macedonia vidékére; a nyugati csoport Bosznia—Hercegovinát és Dalmáciát

Központi KertmoziJulius 25-én, szombaton
este fél 9 órakor.**A mártirnő.**Egy asszony kálváriája 7
fejezetben. — A főszerepben:Mary Carr és
Violet Mersereau.

FOX burlaszkek.

A filmet Dankó Lajos városunk kiváló cigányprimása teljes
zenekarával kíséri. Helyárak: Asztali ülés 10.000, zsöllye 5000 K.

emlélt meg, míg az északi csoport a Vajdaságot és Szlavóniát utazta be. A Vajdaság alatt most nem csak a Bácskának és a Bánátnak Jugoszláviához tartozó részeit kell érteni, hanem a Szerémséget is, amelyet a szerbek azért csatoltak ide, hogy ennek a vidéknek szerb-horvát lakosságával biztosítsák a Vojvodinának nevezett tagosulat sáv többségét az enéltől nyugom magyar és sváb lakossággal szemben.

Mindenki szabadon választhatta azt az országrészt, amelyikre kíváncsi volt és én — miként már említettem — az északi csoporthoz csatlakoztam. Személyesen akartam meg győződni róla, hogy az új uralom minő változásokat idézett elő azon a vidéken, ahol évtizedeken át mint magyar hatósági orvos működtem; evégett nem kimétem meg magam a szomorú vizionálást keserűségeitől.

Zomborban külsőleg nem észlelhetők a balkánizálódás nyomai; sőt nem lehet elvitatni némi fejlődést sem, amennyiben az új uralom alatt bizonyos — egészségügyi szempontból is jelentős városszabályozást hajtottak végre.

A megnyitást követő banketten általános érdeklődés várta az egyébkor teljesen érdektelen felkösöntöket; és ez az érdeklődés ezuttal nem volt minden aggodalom nélkül. Mindnyájan tudták, hogy minő emlékek fűznek engem ehhez a városhoz és tartottak tőle, hogy az új házigazda iránti köteles udvariasság nem lesz képes majd elnyomni a régi emlékek nyomán felindult érzelmeháborgás szavait.

Mindennek elejét vettem azzal, hogy egyáltalán nem szólaltam fel? Sőt hogy hallgatásom ne legyen feltűnően kínos, görög kolégámat is megkértem, hogy ez alkalommal mondjon le a fehér asztal mellett való szónoklásról, amit ő készségesen meg is tett. A korrekt tartózkodás osztatlan elismerést kellett és annyira felkeltette az angolok és franciák rokonszenvét, hogy egy francia és egy angol orvos két oldalt mellém telepedve szinte meghatóan és főleg az egyébként oly hűvös vérű angoltól nem mindennapi meleg buzgáommal iparkodtak kedves egyéniségük minden szívélyességével jebüncselni és elvonni a nagyon is megértett komor gondolatoktól és enyhíteni a legfájdalmasabb elkeseredés borongó bus hangulatát...

A legnagyobb műveltségben csiszolódott lelki finomság ezen megnyilvánulására mindig a legmélyebb hála megindultságával fogok gondolni.

Dr. Denhoffer Szilárd.

HIREK

— Egy Eszterházy grófnő halála. Özv. gróf Eszterházy Kalmánné született Bethlen Paulina grófnő tegnap Kolozsváron meghalt. Az elhunyt a csodálatoshírű Eszterházy grófnak volt a felesége, aki Bem tábornokkal együtt küzdött a szabadságharcban és itt vesztette el félkarját is.

— Ma, szombaton este 8 órakor a Nemzeti Kaszinóban ülést tart a Baross Szövetség választmányja a kereskedelmi iskola elhelyezése ügyében, mire a tagok ezuton meghivatnak.

— Magyarország is részt vesz a nemzetközi sajtó egyetem felállításában. Magyarország részt vesz a nemzetközi sajtó egyetem felállításában. A szervező bizottság elnöke zürichi igazságügyminiszter. A bizottságban bent van a miniszterelnök is. Magyar részről Apponyi és Teleky Pál grófokat szeretnék a bizottságnak megnyerni, melynek célja világbéket és egyetértést teremteni a nemzetek között.

— Magyarul nem szabad felszólalni. Szabadkáról jelentik: A városi tanács közgyűlésén két magyar tagnak nem engedték meg, hogy magyarul szólaljanak fel. A Szabadkai Hírlap türelemre int s szerinte be kell várni, hogy az új kormány koalíció szakít-e a türelmetlenségnek eddigi politikájával és hogy mennyire akar komolyan olyan konszolidációt, amelyben a vajdasági magyarság is jusson munka szerep.

— A Nemzeti Ujság és Uj Nemzedék elárúsítása a Koch fele dohánytözsédben. Az Uj Élet R. T. papirkereskedése személyzethiany miatt lemondott a Nemzeti Ujság és a Uj Nemzedék napilapok elárúsításáról. Jelenleg egyedül elárúsító helyük a Koch-fele dohánytözsde.

— Föreich dühöngési rohamai. A 4 évi feygházra ítelt Föreich Ernőn a soproni feygházban elítélése óta már harmadszor tört ki dühöngési roham, úgy hogy a vézna embert 8 tagbaszakadt ember alig tudta megfékezni.

Föreich atyja altábornagy volt s a háboru alatt agyonlőtte magát, anyja pedig a lipótmezei tébolydában fejezte be életét és fia sorsa is ugy látszik meg van pecsételve. Az ítelet kihirdetése óta állapota rendkívül súlyosbodott, úgy hogy éjjel nappal allandóan két-három példó van a csillájában, akik vigyáznak rá, hogy kárt ne tegyen magában. Föreich védője arra kerte az ügyészséget, hogy szállítsák el valami gyógyintézetbe, mert büntetését nem tudja kitölteni. A fogház igazgatójának véleménye szerint Föreich életbenmaradásához nincs remény.

— Elnökösi hírlapjuttatás 5 hónapra. A Magyarországi, a Pesti Hírlap, a Szózat, a 8 órai Ujság, a Nemzeti Ujság, a Pester Lloyd és Felső-Becska másod-apos példányait a legtöbbet ígérők eladja a Nemzeti Kaszinó elnöksége. Írásbeli ajánlatok f. hó végéig az elnökséghez intézendők.

Tankönyvek beszerzése, előjegyzése az „Uj Élet” Rt.-nél. Az Uj Élet felhívja a szülők figyelmét, hogy gyermekeik számára szükséges jövő tanévi könyveket már most jegyezzék elő, hogy az iskolai év kezdetekor mindennemű kellemetlenségektől és torlódástól mentesek legyenek. Beszerezhető mindennemű tankönyv és szakkönyv, valamennyi iskola számára.

— Rablóbanda egy román érseki palotában. A Romániában pusztító rablóbanda legutóbb Manajestiben behatolt Orachiski érsek palotájába. Az érseket és a káptalan tagjait összekötötték, szájukat betömtek és kiratották az egész palotát. A rablók azután a román királyi családnak és a legelőkelőbb családoknak nyaralóhelyére akartak betörni, a csendőrség azonban megakadályozta a gépfegyverrel felszerelt banditákat garázdálkodásukban.

— Csak iparigazolvánnyal lehet csépelni. Cséplés iparszerű gyakorlása a kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében iparigazolvány kiváltásához kötött szabadipar lévén, minden cséplő géptulajdonos az iparigazolványát váltassa ki.

— Smith főbiztos legújabb jelentése. Smith népszövetségi főbiztos most készült el legújabb jelentésével, mely július hónappal foglalkozik. A jelentés legérdekesebb része az, mely a beruházási programot tárgyalja. A főbiztos ugyanis foglalkozik minden részletben a beruházási programmal, s utal gyakorol kritikát a program felett és egyuttal mondja el azt is, hogyan és mi mindenre kívánja a kormány felhasználni a beruházásra folyósított összeget. Ez a legújabb 4. számú jelentés valószínűleg kedden kerül a nyilvánosságra.

x A szénész sorsjáték intézése elhatározta, hogy tekintettel arra a szenzációs eredményre, amely a sorsjegyek eladását kíséri, a huzást valószínűleg előbb fogja megtartani. A gyönyörű nyereménytárgyak és a sorsjegyek bámulatos olcsósága zálogai a sikernek. Egy sorsjegy 5000 koronába kerül s ezzel szemben a nyereménytárgyak: Egy teljesen felszerelt új automobil, egy nemes szörméből készült női bunda, egy teljesen felszerelt új motorkerékpár, 10 teljes felszerelésű kerékpár. De nem csak a nagy értékű nyereménytárgyak buzdítják a közönséget, hanem az a nemes és szép cél is, hogy mindenki aki sorsjegyet vesz, egy egy nyomorgó beteg színészen segít, egy özvegyet, vagy árvát juttat segélyhez.

Kiadótulajdonos: Vitéz Fehérvári Dezsló.
Kiadóhivatal vezetője: Ács Gergely.
Felelős kiadó: Kránitz István.

Nemzeti Ujság és Uj Nemzedék
egyedül n
Koch-fele dohánytözsédben
kapható.

(Főposta melletti trafik.)

Hirdetmény.

A Katymári Általános Takarékpénztár R. T. igazgatósága ez uton közli a tisztelt részvényesekkel, hogy a f. hó 19 én összehívott rendes évi közgyűlés határozatképtelenség miatt megtartható nem volt, miért is f. évi augusztus 1 én, szombaton d. e. 9 órára

az intézet saját helyiségében újabb közgyűlést hív össze, amely minden korlátozásra való tekintet nélkül az első ízben összehívott közgyűlés tárgyaira, az alapszabályok 17. § a értelmében, tekintet nélkül a jelenlevők létszámára, határozatképesnek fog tekintet.

Katymári 1925. július.

Az igazgatóság.

(-) UBANIA MOZGO (-)

Július hó 25 én, szombaton d. u. 6 és este fél 9 órakor.

A világirodalom és filmművészet legdiadalmasabb alkotása

A NIBELUNGOK.

Ósgermán nemzeti eposz 2 részben, 16 felvonásban.

II. RÉSZ: Krimhild bosszuja. 8 részben.

Szandálok és fehércipők STELLNER

rendkívüli olcsó árban és nagy választékban

cipőáruházában.

Budapesti terménytőzsde:
(1925. július 25 délelőtti)

Buza:	370 000—382 500
Rozs:	315.000—317.000
Arpa:	375 000—380.000
Zab:	435 000—450.000
Tengeri	270 500—275.000
Korpa:	250.500—255.000

PÉNZÉT heti két 0/0-al kamatoztatja
MERCUR BUDAPEST Rákóczi-tér 14.

3—4 szoba, fürdőszoba, konyha és összes mellék-helyiségekkel a jókarban levő

kertes házat

keresek megvételre. Ajánlatokat kér
LELBACH OSZKÁR
Czirfusz Ferenc-utca 8. sz.

Olesóságáról közismert cézem **árai feltűnést keltenek.**
Női vászoncipő legújabb fazonban, létező legjobb gyártmány 128 ezer kor.

Tenisz-, torna-, házi cipő vörös gumitalppal, extra minőségű fehérek, fekete, szürke és barna színben 75 ezer kor.

Teniszcipő bivalybőrrel 155 ezer kor.

Szandál egyes párok 50 ezer kor.

Vászoncipők 35—36 nagyságban 100 ezer kor.

Bőr-cipő férfi vagy női 190 ezer K

Schäfer-cégnél Budapest, Döbrentei-tér 4. szám. Yidékre utánvétellel. Szürke, barna, fekete vászoncipők, ugyiszintén ebelszinc-cipők oriai választékban Meg nem felelőért a pénzt visszaküldöm.

GYÓGYNÖVÉNYEKET

székfü, hársfa, pipacs- és ökörfarkkóró virágot, beléndek, maszlág fehér üröm és kerekmárvalevelet, anyarozat és kőrishogarat és minden egyéb gyógynövényt, továbbá mustárt, édes kőmenny- és anizsmagot, BORKÖVET legmagasabb napi áron vásárol a **HYDROFLORA R. T.** Budapest, IV, Váci-utca 20. Sürgönyeim: Arundo, Budapest. Kérünk mintázott áru ajánlatot.

8000 től erdő és szántó vagy 3600 négyszögű szántó-föld terméssel vagy a nélkül minden elfogadható árban eladó.

VITÉZ FEHÉRVÁRY DEZSŐ ingatlanforgalmi irodája, Baja (Hangya szövetkezet.)

Szakszerű és olcsó **kerékpár-javítások** és új angol **kerékpárok** kedvező fizetési feltételekkel **SZABÓ GEZA** mechanikusnál. Baja, halpiaccal szemben. Egy eredeti Mühlhauseni 10-es kötőgép oltsón eladó

Férfi öltönyt mérték után divatos, jó minőségű gyapjuszövetből **1 milliótól.** Kitűnő minőségű **mosó öltönyt 550 ezertől.**

Hozott kelméből I. rendű munkával készítek olcsó árban. **BABOCZAY KÁROLY** uriszabó Attila utca 19. szám.

Ásasi-crème szeplő ellen **az Apolló-illatszerárban!** (A Mozi mellett.)

Hirdessen a Bajai Ujság-ban.

Értesítés. Egy nagy tétel uradalmi bort vásároltam. Kitűnő zamátu **fehér és siller** bort utcára kihordva 14 ezer kor.-ért mérem ki **HECHTL-vendéglő** Szeremlei utca 5.

Magyar-szerb fordító iroda Tóth Kálmán-utca 21. sz. s. **LUKIN SÁNDOR** kir. távollévőkkel híján tolmács.

WELLS
NAGYVILÁG-TÖRTÉNETE
MAGYARUL.

Több száz illusztrációval, térkép és grafikonmelléklettel. A ma legjelentősebb írői alkotása, történelem a XX. század szemszögéből nézve a XX század embere számára. **VILÁGSIKER!** Az angol és német kiadás 4 millió példányban kelt el. A lexikonalakú, 640 oldalas, egyszavaszonkötésű könyv ára 665.000 korona. Előzetes megrendelés esetén csak 441.000 K, mely összeg július hótól kezdődőleg havi 88.200 koronás részletekben törleszhető.

Előfizetéseket elfogad bármely könyvkereskedés vagy a kiadó (Budapest, VII. kerület, Ilka-utca 31. szám.)

KÉRJEN ISMETETŐT! GENIUS KIADÁS.

Tulipán-utca 12. számú **HÁZ** szabad kézből eladó, egy lakás azonnal átvehető előnyös fizetési feltételek mellett. Bővebbet: **SCHMIDT** cipőüzlet.

Szép, modern házamat eladom.
Megbizottam: **VITÉZ FEHÉRVÁRY DEZSŐ** ingatlanforgalmi irodája Baja

Boross-Gárdos magántanfolyam előkészítő összevont vizsgára; érettségi e vidékieket is Budapest, Rákóczi-ut 57/a. Telefon: József 120—01. — Kiváló jegyzetek. Tisztviselőknak kedvezmény. — Válaszbélyeg csatolandó.

Zsoldos magántanfolyam Budapest, VII., Dohány-utca 84. Telefon: József 124—47. sz. Az ország legrégebbi és legismertebb előkészítő intézete. A legjobb sikerrel készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is. **Részletfizetési kedvezmény. — Teljes anyagi felelősség.**

Kínálat. Eladó fűszerüzlet forgalmas helyen kedvező bérlettel. **Vitéz Fehérváry Dezső** ingatlanforgalmi irodája, Baja (Hangya szövetkezet.)

Könyvujdonságok:
Mikszáth Kálmán: A fekete város.
Karinthy Frigyes: Legenda az ezerarcú lélekről és egyéb éleves élesek.
Lagerlöf: A császár.
Barry Pain: Látásos.
Pierre Loti: Egy spahi története.
Anatole France: Az letnek szeméjének.
Victor Hugo: A párisi Notre Dame.
H. G. Wells: Világok harca.
Biró Lajos: A vízözön és egyéb elbeszélések.
Kapható: az „Uj Élet” könyv- és papírkereskedésben.

BANGO magántanfolyam

Budapest, IX. Rádai-u. 14
Előkészít magánvizsgákra,
érettségire vidékieket is.

Szabászati tanfolyam!

Van szerencsém a t. hölgy
közönséget értesíteni, hogy
HABULA LAJOSNÉ
budapesti szabásznő, sza-
bászati és rajz., párisi mo-
delkészítést legújabb francia
módszer szerint tanítok.
Jelentkezni lehet
Baja, Mészáros L-utca 26.
JUNGÁBEL FERENCNÉ.

Tanfolyam kezdete aug. 1.

Háztelkek

Szent Antal-utcában,
Szeremlei- utcában,
Korsós utcában,
Patak-utcában,
Szentjánoson

eladók.

VITÉZ FEHÉRVÁRY DEZSÓ
ingatlanforgalmi irodája, Baja.

Üzletmegnyitás.

A Haynald (Bárány-) utcában levő
Nievel-féle

mészárszék

f. hó 11 én, szombaton
átvettem, ahol naponta
friss sertés-, marha-,
borjú- és bárányhús ol-
csó árban kapható

A n. é. közönség szíves
pártfogását kéri

SZELMANN KAROLY
mészáros és hentes.

Üzletáthelyezés.

Ernyőkészítő játék

és
rövidáru üzletemet

Erzsébet királyné-utca 17. sz.
alá helyeztem át. Raktáron
tartok: Női és gyermek ha-
rienyákat férfi és női fehér-
neműt, divat ernyőkben a
legnagyobb választék. Kézi-
munka előnyömöt, Ernyő-
áthuzásokat, átalakításokat
és javításokat a legpontosab-
ban készítek. — Tisztelettel
Városl. Ferencné Klma Mária.

Elsőrendű anyagból készült butort jótállással

csakis

SZABÓ FERENC

asztalosmesternél kaphat.

Készít az asztalos ipar terén épületről, butor-
ról, iroda stb minden egyéb szakmunkáról izlé-
ses rajzot, megtervez teljes berendezéseket.

Interzia készitést vállalom.

Pénz

betétet már 1000 koronától
kezdve, évi 10—12%-os ka-
matra elfogad,

Pénz kölcsönt olcsó napi
áron folyósít,

Gazdálkodóknak föld-
bérleteket szerez,

Iparosoknak áru-előleg
hitelt nyújt,

Kereskedők áru-tartozásait
és követeléseit leszámítja a

Bajai Baross Hitelszövetkezet
mint az orsz. közp. hitelszövetk. tagja.
Baja, Zárda-u. 3. Posta épület.

Éjjeli inspekción

július 20 ól július 27 ig
reggeli fél 8 óráig és vasárnap
délután nyitva.

GYARMATI EMIL
gyógyszerész.

BOROSHORDÓK

ujak és egyszer használtak.
minden nagyságban és meny-
nyiségben raktáron. ::
Óriási raktár miatt olcsón elad

GERTNER SIMON ÉS FIA

BUDAPEST, Visegrádi-u. 23.
:: Telefon 57—83. ::

Jóminőségű butor olcsón

csakis

Asztalosmesterek butorcsarnokában szerezhető be.
Mátyás király tér 3. sz.

Férfi- és női har sznyakötést
és fejelést legolcsóbban
és legjobban eszközöl

Kopschitz mechanikai kötődéje
Erzsébet királyné ut 13.

ELADÓ

egy Hoffherr 4 HP. magánjáró
cséplőgarnitúra
olyan mint az új, külön-féle
benzin és nyersolaj

motorok

és magányos magánjáró
lokomobilok
4-es, 6-os. Megtekinthetők
Malagurszky Ferenc
gépgyárában, Baja, Buda-
pesti-ut 8—10. szám.

Petőfi Sándor-u. 42. sz. uri családi ház eladó.

A ház áll 4 szoba, 1 nagy
ebédlő- és minden mellék-
helyiségekkel, üvegezett fo-
lyosóva és nagy pincével,
masszív száraz épület, 340
□ öl telekkel, a telek par-
kírozva és szőlővel betele-
pítve. Azonnal beköltözhető.
Azonkívül Czirfusz Ferenc-
utca II. sz. modern ház is
eladó. Azonnal beköltözhető.
Érdeklődni lehet a tulajdo-
nosnál Petőfi Sándor-u. 42. és

VITÉZ FEHÉRVÁRY DEZSÓ
ingatlan forgalmi irodájában BAJA
„HANGYA SZÖVETKEZET”.

Legjutányosabb bevásárló helyek:

**Stukatu nád, szegés
kátránypapír**
elsőrendű minőség olcsó árak
Utry Pál fiai
sodronyáru telepe Baja.

Vasöntöde:

Gépalkatrészek, motorok,
golyós csapágyak.
Schmidt Márton Fiai
Baja, Czirfusz Ferenc-utca 42—44.

Ruházati cikkek:

Legolcsóbb vásárlási forrása
Welchner Lőrinc
szerekefőse. Erzsébet királyné-utca 6

Szücs- és szőrmeáru:
legdivatosabb, legszebb
Mormer Ferencnél.
Baja, Erzsébet királyné-u. 57. szám

Rövid- és divatáruk:
Legolcsóbban, legjobban be-
szerezhető:
Bajai Áruforgalmi r. t.
Vörösmarty-utca 4.

**Sodronyételborítók és
zöld szunyoghálószövet**
legjobb és legolcsóbb.
Utry Pál Fiai
Sodronyáru telepe Baja.

Házilag készített zamatosan
fűszerezett
hentes áru

házi zsir és naponta friss I. rendű
teavaj
rum, likőr, palack borok
**Első Bácskai Életmiskerületés
Falatozóban (Városház épület.)**

Papirkereskedés!
Közszégi és üzleti kész nyom-
tatványok!
„Uj Élet” r. t.

„Shell”
benzin, petrolum, autógép,
és hengerolajok Gázolajok
motorok részére.
Smidt Márton Fia
Baja Czirfusz utca 42—44.

Rőfösüzletek:
Legnagyobb választék, leg-
kedvezőbb árak.
Welchner Lőrinc
Erzsébet királyné utca 6.